

Бібліотечний урок «Уклін Кобзарю» (до дня народження Т.Г.Шевченка)

Мета. Пробуджувати у дітей інтерес до читання книжок. Працювати над розвитком їх активного мовлення – виробляти в учнів уміння зв'язно висловлювати свої думки. Розвивати техніку читання, авторські здібності в декламуванні віршів. Виховувати в учнів любов до народного поета, бажання дорожити його ім'ям.

Обладнання. Портрет Т.Г.Шевченка на рушнику, платівки, презентація до уроку, книжкова виставка.

Хід уроку

В історії назавжди залишаються імена, які з гордістю вимовляє, пам'ятає і шанує людство. До них належить ім'я великого поета Т.Г.Шевченка.

Народився Шевченко 9 березня 1814 року, недалеко від Канева, в селі Моринцях, що на Черкащині.

Дитинство Тарасика було нещасливе, бо в 11 років він залишився круглою сиротою. Тяжка праця на пана рано загнала в домовину Тарасових батьків. Але життя продовжується... «все робитиму: воду носитиму, дрова колотиму, в школі прибиратиму, тільки дозвольте в школі жити і учитись». Та дяк більше знущався з Тараса, ніж учив його. Він утік від нього, бо почув, що в сусідньому селі є дяк, який вміє малювати. Але і цей дяк вчити хлопчика не збирався. І знову пошуки роботи, найми, аби десь дістати шматочок хліба, якусь одежину. Повернувся Тарас до свого села, деякий час пас свиней у свого дядька, а пізніше – громадську череду. Саме цей епізод з дитинства малого Тараса і зобразив художник І.С.Їжакевич на картині «Тарас-пастух».

Сховається десь у бур'янах, малює і співає сумні пісні. Будучи пастухом, Тарасик завжди мав при собі зшити з паперу маленьку книжечку, де малював і записував народні пісні.

У 1838 році група друзів викупила Шевченка з неволі. До 24-річного віку він залишався кріпаком пана Енгельгарда.

У 1847 році – арешт та 10 років на засланні. Заслання підірвало сили і здоров'я Шевченка. Поет мріяв про Україну, хотів оселитися в ній, писати, малювати. Та не пустили його до України, заарештували, наказали виїхати до Петербурга.

Восени 1860 року він захворів, стан його здоров'я дедалі погіршувався. А 10 березня 1861 року перестало битися серце великого поета, художника, геніального Кобзаря.

Поховали його в Петербурзі на Смоленському кладовищі. Та чи могли люди забути і не виконати його Заповіту?!

Як умру то поховайте, мене, на могилі

Серед степу широкого, на Вкраїні милій...

А в травні того ж року перевезли прах Кобзаря до України. Поховали на Чернечій горі (нині Тарасовій), поблизу Канева.

Шевченко прожив 47 років.

У 1840 році вийшла в світ збірка «Кобзар». Шевченків «Кобзар» - це біблія українського народу, це книга, якій судилося бути безсмертною, бо сам народ визнав її своєю книгою. В цьому році «Кобзарю» виповнилось 169 років. Олесь Гончар писав про це: «В цій невеликій книжці, що ім'я їй «Кобзар», клекаче ціле море горя народного, в ній – невольницький поклик до помсти й прорив до свободи, і ніжна, чарівна краса української пісні». Ця мужня, чесна книга і сьогодні необхідна нам, спадкоємцям Великого Кобзаря.

КОНКУРС НА КРАЦОГО ЧИТЦЯ ВІРШІВ Т. ШЕВЧЕНКА

- Перед початком конкурсу я пропоную вам послухати запис вірша «Ой діброво темний гаю» у виконанні артиста театру.

(Звучить запис вірша).

- Журі нашого конкурсу наші гості.

1. Рече та стогне Дніпр широкий.
2. садок вишневий коло хати.
3. Вітер з гаєм розмовляє.
4. Тече вода з-під явора.
5. Світає.
6. Зоре моя вечірняя...
7. Зацвіла у лузі червона калина.

- На вірші Т.Шевченка відомі композитори створювали музику, наприклад М.Лисенко «Садок вишневий коло хати...».

Зараз ви почуєте пісню на слова Т.Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий». Намагайтеся уявити все те, що хотів передати автор словами і музиканти музикою.

Закрийте очі, розслабтеся, опустіть голови на парти.

У КАРТИННІЙ ГАЛЕРЕЇ

- Шевченко був не тільки ушавленим народним поетом а й талановитим художником.

... куплю

Паперу аркуш і зроблю
Маленьку книжечку. Хрестами
І візерунками з квітками
Кругом листочки обведу
Та й списую Сковороду.

- Так згадував поет свої найперші малюнки.

- Уявімо собі, що ми з вами знаходимось в залі музею картинної галереї Тараса Шевченка.

Пропоную поглянути на дошку, на цьому кадрі ви бачите автопортрет Шевченка. Автопортрет – це робота виконана самим автором із самого себе. На ньому Тарас зображений у 26-річному віці (портрет був створений у часи, коли поет нарешті вирвався на волю). У 24 роки завдяки турботам митців К. Брюллова, В.Григоровича, О. Венеціанова та інш. Шевченко був викуплений з кріпацтва, він почав навчатися малярства в Академії, в Петербурзі. За своє життя Тарас Григорович створив близько 40 автопортретів.

На цьому автопортреті він сидить боком до глядача. Здається, що він до нас повернувся лише на мить, а потім знову порине у світ своєї творчості. На темнуватому тлі чітко вирізняється обличчя, високе світле чоло, проникливий погляд очей.

Далі бачимо портрет Євгена Гребінки, Михайла Щепкіна. Шевченко малював і своїх друзів, вони допомагали викупити його з кріпацтва.

Картина «Катерина» написана до поеми Шевченка. Тема жінки-матері є провідною у його творчості. Художник намагався, щоб картина була ясною та зрозумілою, пробуджувала співчуття. Ми бачимо жінку з задумливим поглядом, ніжну, вродливу, як точно зміг він передати всі переживання жінки.

Далі ви бачите картину «Циганка-гадалка» (циганка, яка гадає українській дівчині). Ця картина повторення однойменної авторської картини, яка не збереглася. За цю картину Шевченко отримав в Академії мистецтв срібляну медаль.

Шевченкові довелося бути в різних місцях в Сибірі, в Кос-Аралі, в Полтаві, в Києві. І де б він не був не залишав малювання. Коли Шевченка відправили у заслання до Сибіру з заборонаю писати і малювати, з'явилася

«захаявна» книжечка. Для такої творчої людини, як Шевченко, ця заборона була найгіршою карою, з якою він ніяк не міг змиритися. І ось, поки ніхто не бачив, він малював, творив, на маленьких клаптиках паперу, які зібрав до купи, А щоб ніхто її не знайшов і не побачив, ховав у халяві високих солдатських чобіт.

Шевченко чудово малював картини природи. А також монастирі, костьоли, лаври.

Ми з вами переглянули лише маленьку частинку всіх картин, які намалював Т.Шевченко. За своє життя він створив не менш як 200 зразків картин.

ТВОРЧА РОБОТА «Склади прислів'я».

Шевченко Тарас наче...	зорі.
Шевченкові твори сяють мов...	сонце для нас.
Шевченків «Кобзар» - то для народу...	не забудем.
Ми Шевченка славить будем і ніколи...	великий дар.

КОНКУРС РОЗУМНИКІВ «Чи знаю я твори Т.Шевченка»

1. ... додолу верби гне високі,
горами хвилі підійма.
(Реве та стогне...)
2. Поклала мати коло хати
маленьких діточок своїх.
(Садок вишневий...)
3. ... пливе човен по Дунаю
один за водою.
(Вітер з гаєм розмовляє)
4. Стоять собі, мов сторожа
розмовляють з полем.
(Світає)
5. Землю убрану весною
Вранці зустрічають ...
(Встала й весна)
6. Як умру, то поховайте
Мене на могилі.
(Заповіт)
7. Хлюпочуться качаточка поміж осокою.
(Тече вода із-за гаю)
8. Пташечка зраділа і защебетала.

(Зацвіла у лузі червона калина)

9. Як у Дніпра веселочка воду позичає...

(Зоре моя вечірняя)

- Пам'ятає народ свого Кобзаря, вшановує його пам'ять. Іменем Шевченка названо вулиці, театри. Національний університет а Києві носить його ім'я. На майданах міст та сіл споруджено пам'ятники поетові. І в нашому селі є вулиця, яка носить ім'я великого Кобзаря.

- Хто з наших учнів живе на цій вулиці.

- На уроці ви збагатили свої знання.

- Що нового ви дізналися про Шевченка?

- Сьогодні ми весь урок розмовляли про Шевченка мандрували його поетичними стежинами, поринали у дива мистецької палітри. Видатні поети ніколи не залишають нас . Вони відходять у безсмертя.

- Не забувайте, діти, великого Кобзаря, читайте його твори, вчіть напам'ять, навчайте менших.

- А на закінчення уроку давайте вивчимо наказ поета:

Не цурайтесь того слова,

Що мати співала,

Як малого сповивала,

З малим розмовляла.

- А яке ж те слово? Що мав на увазі Т.Шевченко? (рідна мова).

Хотілося б завершити бібліотечний урок словами Павла Грабовського: «Твори Шевченка завжди лишаються для нас джерелом світлих дум і гуманних почуттів і в цьому їх велике загальнолюдське значення». Отже читайте Шевченка бо там отворені вам найкращі скарби українського народу.